

φοντες ἐπὶ δεδομένων θεμάτων ἰταλικούς στίχους. οὗς εἶτα ἐπικρίνοντας ἀμοιβαίως ἀνήρχοντο εἰς ὑψηλότερας περὶ τέχνης θεωρίας, εἴτε τέλος διασκεδάζοντες μὲ τὴν καινότροπον ἰδιορρυθμίαν τοῦ ἱατροῦ καὶ ποιητοῦ Διονυσίου Ροῦδου, ὅστις ἔγραφεν Ἰταλικά καὶ Λατινικά ποιήματα, καὶ ὃν ἐσατύρισαν ὁ μὲν Σολωμὸς εἰς τὸ «Ἱατροσυμβούλιον» καὶ τὴν «Πρωτοχρονιάν», ὁ δὲ Μάτεσις εἰς τὴν «Ἀνάγνωσιν τοῦ Passio». Ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ ποιήματι ἐν ᾧ φέρονται πρόσωπα δρῶντα καὶ διαλέγονται πάντες οἱ ἀποτελοῦντες τὸν στενὸν κύκλον τῆς συναναστροφῆς τοῦ Σολωμοῦ, παρίσταται ὅλη ἡ ἀφελὴς ζωηρότης, ἥτις ἔτερπε τοὺς ἐν ἀμοιβαίᾳ ἐκτιμήσει καὶ κοινῷ πρὸς τὸν Σολωμὸν θαυμασμῷ συνερχομένους λογίους.

Πάντα ταῦτα ἀνέφερα ὅπως ἀποδείξω ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν ὁ Ἀντώνιος Μάτεσις ν' ἀπατηθῇ περὶ ποιήματος τοῦ Σολωμοῦ, τὸ ὁποῖον μυριάκις θὰ εἶχεν ἀκούσει ἐξ ἰδίου αὐτοῦ στόματος ἀπαγγελλόμενον, ἀφοῦ μάλιστα χρονολογικῶς ἡ «Ἐκθυλὶα» προηγεῖται τοῦ «Ἵμνου», ἥτοι ἐγράφη μετὰ τοῦ 1818—1823, ὅτε δηλαδὴ ὁ Σολωμὸς δὲν εἶχεν ἔτι ἀπέλθει τῆς Ζακύνθου. Φαίνεται δὲ ὅτι κατόπιν, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Μαντζάρου μελοποίησίν του, ἠδόμενον τὸ ἄσμάτιον συγνότατα, κατὰ τὸ σύστημα τοῦ λαοῦ παραλλάσσοντος τοὺς στίχους, ἐνίοτε μάλιστα καὶ ἰδίους αὐτοσχεδίους προστιθέντος, ἀπέκτησε καὶ τὴν ἀπειρόκκλον ταύτην οὐράν τῶν δύο τελευταίων στροφῶν. Πιθανώτατα δὲ εἶχε γίνεи τοσούτη χρῆσις αὐτῶν, ὥστε περιέλαβεν ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν «Ἀπάντων» ὁ κ. Πολυλάς—καίπερ ὁμολογῶν ὅτι δὲν εἶναι βέβαιος ἂν φέρεται ἀκριβῶς, ὡς ἐγράφη ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ—καὶ ἐκ ταύτης ὁ κ. Δε-Βιάζης ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκδόσει καὶ πᾶσαι αἱ ποιητικαὶ συλλογαὶ καὶ ἀνθολογίαι. Σήμερον ὅμως μετὰ τὴν ἐκ συγκυρίας γνωστὴν γενομένην ἐπανόρθωσιν ταύτην, ἀνάγκη ν' ἀποδοθῇ δικαιοσύνη εἰς τὸ καλλιτέχνημα τοῦ Σολωμοῦ.

Ἐλπίζω ὅτι πάντες οἱ πολυάριθμοι θαυμασταὶ τοῦ μεγάλου ποιητοῦ, μιμούμενοι τὸν Ἀντώνιον Μάτεσιν, θὰ διαγράψωσιν ἐν τοῖς ἀντιτύποις εἴτε τῆς πρώτης εἴτε τῆς δευτέρας ἐκδόσεως τὰς στροφὰς ἐκεῖνας, καὶ ἂν δὲν θέλωσι νὰ προσθέσωσι τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐν ἀγανακτήσει χαραχθεῖσαν σημείωσιν.

Μετὰ τὴν ἐγχείρησιν ταύτην τὸ ἄσμάτιον ἔχει ὡς ἑξῆς, πλήρως ἀφελοῦς περιπαιχθείας:

Τὴν εἶδα τὴν Ἐκθυλῖαν
Τὴν εἶδα ψὲς ἔργα.
Ποῦ ἐμπῆκε στήν βρακοῦλιν
Νὰ πᾶν στήν ξενιτειά.

Ἐφούσκωνε τ' ἀγέρι
Λευκότερα πανιά.

Ὡσὺν τὸ περιστέρι
Ποῦ ἀπλώνει τὰ φτερά.

Ἐστέκονταν οἱ φίλοι
Μὲ λύπη, μὲ χαρά.
Κι' αὐτὴ μὲ τὸ μαντήλι
Τοὺς ἀποχαιρετᾷ.

Καὶ τὸν χαιρετισμὸ τῆς
Ἐστάθηκα νὰ ἰδῶ,
Ὡς ποῦ ἡ πολλὴ μακρότης
Μοῦ ἔτῳ κρυφε καὶ αὐτό.

Σὲ λῆγο, σὲ λιγὰκι
Δὲν ἤξευρα νὰ εἰπῶ,
Ἄν ἔβλεπα πανάκι
Ἡ τοῦ πελάγου ἀφρό.

Κι' ἀφοῦ πανί, μαντήλι
Ἐχάθη στὸ νερό,
Ἐδάκρυσαν οἱ φίλοι
Ἐδάκρυσαν κ' ἐγώ.

Ἐν Σόρω 30 Ὀκτωβρίου 1891

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Σ. ΜΑΤΕΣΙΣ

ΟΘΩΝ ΡΕΙΜΑΝ

Κατὰ τὸν παρελθόντα Αὐγουστον ἀπέθανεν ἐν μικρᾷ τινι κόμῃ τῆς Ἑλβετίας παρὰ τὸ Ἰντερλάκεν, ἐν ἡλικίᾳ τριάκοντα μόνον καὶ ἐννέα ἐτῶν, ὁ Ὄθων Ρείμαν, ὅστις εἶχεν ἤδη καταλάβῃ ἔξοχον θέσιν μετὰ τῶν φιλολόγων τῆς Γαλλίας. Ὁ θάνατός του ὑπῆρξε τῷ ὄντι τραγικὸς. Περιοδεύων ἐν Ἑλβετίᾳ χάριν ἀναψυχῆς κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν μαθημάτων ἠθέλησε ν' ἀναβῇ εἰς τὸ Μόργενθεργ. Δυστυχῶς ὠλισθήσεν, ἐσώθη ἐπὶ πολλὴν ὥραν πρὸς τινὰ ἀπότομον κατωφέρειαν συντριβόμενος κατὰ πετρῶν καὶ ἐκομίσθη τὴν ἐσπέραν σχεδὸν ἅπνου ἐπὶ φορείου εἰς Βίλδερσβυλ. Ἐν τοιαύτῃ δ' οἰκτρᾷ καὶ ἐλεεινῇ καταστάσει ἔζησεν ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα, μεθ' ἣν ἐπὶ τέλος ἀνεπαύθη ἀπὸ τοῦ δεινοῦ μαρτυρίου.

Νομίζει τις ὅτι φθονερά τις Μοῖρα ἐπέκλωσε τόσον σκληρὸν καὶ τόσον πρόωρον τὸ τέλος τοῦ νεαροῦ φιλολόγου, ὅστις, παρασκευασθεὶς εἰς τὸ ἐπιστημονικόν του ἔργον ὅσον ἐνδέχεται ἄριστα, διέπρεπεν ἤδη ἐν αὐτῷ καὶ ἑμελλεῖν ἔτι μᾶλλον εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον νὰ διαπρέψῃ. Δὲν ἀνῆκε βεθαίως εἰς τὴν περίδοξον χορείαν τῶν γιγάντων τῆς ἐπιστήμης, οὔτε Μόρσεν ἦτο οὔτε Μάδδινγ, ἀλλ' ὅμως θηκεῖ αὐτὸν σήμερον δικαίως ἡ Γαλλικὴ Ἐπιστήμη, διότι πολλὰ ἔτι παρ' αὐτοῦ προσεδόκα. Εἶχε δὲ ὁ Ρείμαν νοῦν δεξιόν, παιδεύειν δὲ καὶ μάθησιν ἀρτίαν, μόρφωσιν δὲ καὶ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας τελείαν καὶ ἀρμονικὴν, ἔτι δὲ εὐγένειαν ἥθους καὶ χαρὰς, ὅταν προσδίδουσι συνήθως τὰ γράμματα καὶ μάλιστα τὰ κλασσικά εἰς ἐκείνους, οἵτινες εὐτύχησαν καὶ ἐκ παιδῶν νὰ λάβωσι τὴν προση-

κουσαν ἀγωγὴν. Ἐγεννήθη δὲ καὶ ἔζησε καὶ ἐν χώρᾳ, ἐν ἣ τιμῶνται καὶ τὰ ἐπιστημονικὰ καθ' ὅλου καὶ οὐχ ἥκιστα τὰ φιλολογικὰ σπουδασματα καὶ ἐν ἣ δὲν νομίζουσι καὶ δὲν κηρύττουσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι ἄσκοι πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ ἀλογίστου εἶνε ἱκανοὶ ν' ἀναπληρώσωσι πᾶσαν γνῶσιν θετικὴν καὶ πᾶσαν ἐπιστήμην.

Διέτριψε δὲ καὶ παρ' ἡμῖν, ἐταῖρος γενόμενος τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς Σχολῆς, ὁ Ρείμαν καὶ διὰ τῆς συνεργασίας αὐτοῦ ἐτίμησε δύο τῶν ἡμετέρων περιοδικῶν συγγραμμάτων. Ἐν μὲν τῷ τρίτῳ τόμῳ τῆς «Ἑστίας» (1877 σελ. 201) ἔγραψεν «Ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς μουσικῆς τοῦ κλειδοκυμβάλου» — διότι καὶ μουσικὸς ἄριστος ἦτο ὁ φιλοπονώτατος λόγιος — ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τόμῳ τοῦ «Παρακασσοῦ» (1877 σελ. 65), ἐν μικρᾷ σημειώσει ἐπιγραφομένη «Περίεργος ἐπιγραφὴ», ἐκολάφισε προσηκόντως τῆς ἀμαθείας τὴν πτωχολαζονεῖαν καὶ οἷησιν.

Ἐδίδασκεν ἐπ' ἐσχάτων ἐν τῷ Ἀνωτέρῳ λεγομένῳ Διδασκαλεῖῳ τῆς Γαλλίας, τῇ περιφήμῳ Ecole Normale, ἐξ ὀνόματος τῆς ὁποίας δύο ἐξέχοντες ἐν τῇ ἐπιστῇ ἄνδρες, ὁ Γεώργιος Περρὼ καὶ ὁ Γάστων Βουασσιέ προσεφώνησαν τὸν νεκρὸν του. Ἀμφότεροι κατέδειξαν κατὰ τί διεκρίνετο ὁ Ρείμαν καὶ ὡς ἐπιστήμων καὶ ὡς καθηγητής. Ὅπως πάντες οἱ ἀληθεῖς καὶ ἐπιστήμονες φιλόλογοι, εἶχε πάντοτε πρὸ ὀρθαλμῶν ὁ Ρείμαν τὴν μεγάλην ἐκείνην ἀλήθειαν, ἣν διετύπωσε ὁ Κοϊντιλιανὸς ὅτι «οὐδὲν μικρὸν ἐν τοῖς γράμμασι», διὰ τοῦτο δὲ ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς τὴν ἔρευναν καὶ ἐξακριβῶσιν πλείστων μικρῶν πραγματίων καὶ φαινομένων τῶν δύο κλασικῶν γλωσσῶν, τοῦτο μάλιστα ἐνθυμούμενος ὅτι ἐκ τοῦ ἀθροίσματος πολλῶν μικρῶν μὲν ἐνίοτε, ἀλλ' ἀκριβῶν παρατηρήσεων, συναποτελεῖται τὸ μέγα πρᾶγμα, τὸ μέγα χρῆμα, ἡ ἐπιστήμη. Ἐχὼν δέ, ὡς εἵπομεν, καὶ νοῦν δεξιὸν καὶ δημιουργικόν, κατώρθωνεν ἔπειτα τὰ κατὰ μέρος παρατηρήματα νὰ ταξινομηθῇ καὶ διακρίνηται καὶ οὕτω νὰ ἀνυψοῦται εἰς καθολικοὺς τινες κανόνας καὶ νόμους, οἵτινες τῷ ἐχορησίμειυσαν καὶ εἰς ὅσα λόγου ἄξια ἔργα εἶχεν ἔως τὴν φιλοπονήσῃ, εἶναι δὲ ταῦτα οὐκ ὀλίγα, ἔτι δὲ μᾶλλον ἔμελλον νὰ τῷ χρησιμεύσωσιν εἰς ὅσα εἶχε κατὰ νοῦν ἐρεζῆς νὰ φιλοπονήσῃ Ἀκριβεία λοιπὴν ἐπιστημονικὴ μέχρι τῶν ἐσχάτων λεπτομερειῶν καὶ συγχρόνως πνεῦμα καθολικὸν ἐπισκοπήσεως εὐρείας διέκρινε τὸν Ρείμαν καὶ ὅτε ἐπραγματεύετο τὴν ἀρχαιολογίαν τῶν νήσων τοῦ Ἰονίου πελάγους καὶ ὅτε διὰ τῶν σπουδαιότατων παρατηρήσεών του συνεπλήρωσε τὰς περὶ τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν μελέτας τοῦ Μάιττερχανς καὶ ὅτε ἐξέδιδε τὸν Λίβιον ἢ διέτριβε περὶ τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν γραμ-

ματικὴν αὐτοῦ καὶ ὅτε συνέταξε τὸ Λατινικὸν Συντακτικόν του.

Τὴν προσοχὴν του πᾶσαν καὶ τὴν μελέτην εἶχεν ἐπὶ τέλους ἐλαύτει ὀριστικῶς ἡ Λατινικὴ γλῶσσα καὶ φιλολογία.

«Ὁ Πλαῦτος καὶ ὁ Τερέντιος, εἶπεν ὁ Βουασσιέ, ἦσαν οἰκειότατοι πρὸς αὐτόν. Εἰς αὐτοὺς ἀνευρίσκεται ἡ ρίζα τοῦ κλασικοῦ λατινισμοῦ καὶ τὰς ρίζας ταύτας μετὰ ζήλου καὶ προθυμίας ἀνεζήτηται. Δὲν ἡγάπα τοὺς συγγραφεῖς τῆς παρχμῆς, πιστεύω δὲ ὅτι ἐν ταῖς μελέταις του δὲν θὰ ἐπεθύμει νὰ χωρήσῃ κατωτέρω τοῦ Τακίτου. Ἠρέσκετο μάλιστα νὰ περικληῖται μετὰ τοῦ Κικέρωνος καὶ τοῦ Τίτου Λιβίου. Ἦτο λοιπὸν περιορισμένον τὸ πεδίον τῆς ἐργασίας του, ἀλλὰ πόσον θαυμάσιος γίνεται ὁ περιορισμένος ἐκεῖνος ἀγρὸς, ὅταν εἰς ἀποφασίῃ ἐπεμελῶς νὰ τὸν διατρέξῃ ὁλόκληρον καὶ θέλῃ μέχρι βάθους νὰ τὸν γεωργήσῃ!... Ἦτο δὲ ὁ Ρείμαν ὅχι μόνον σοφὸς γραμματικὸς, ἀλλὰ καὶ φιλόλογος καθ' ὅλου διακεκριμένος. Ἐβλεπε πανταχοῦ καὶ εἶχε γνώσει πολλὰς καὶ ποικίλας, ὧν ὅμως δὲν ἤθελε νὰ κάμῃ ἐπιδεικτικὴν χρῆσιν. Πρὸς τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν γραμματικὴν ὥθησεν αὐτόν ἡ ἐσωτερικὴ ἐκείνη ἀνάγκη, ἣν ἡσθάνετο ἡ ψυχὴ του τοῦ νὰ ἐξαντλῇ τὰ ὑπὸ μελέτην ζητήματα καὶ νὰ μὴ ἀφίημι τίποτε ἀόριστον καὶ σκοτεινόν.»

Θὰ παρέσυρεν ἡμᾶς πολλὴ μακρὰν ὁ λόγος ὃν ἠθέλομεν ἐκτενέστερον καὶ λεπτομερέστερον νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῶν ἐπιστημονικῶν ἔργων καὶ διατριβῶν τοῦ Ρείμαν καὶ θὰ περιεκλειόμεθα κατ' ἀνάγκην ἐντὸς ἐδικοτάτων ὁρίων, ἀλλ' ὅμως δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀναγράψωμεν ὅτι ἡ κακὴ μοῖρα, ἥτις ἐστέρησε τὴν Γαλίαν τέκνου διαπρεποῦς, ἐστέρησε καὶ τὴν κλασικὴν Φιλολογίαν συγγράμματος σπουδαιότητος, εἰς ἣν δέκα ἐτῶν ἀθροῦς ἡσχολεῖτο. Παρεστειλέζε σύγγραμμα, ἐν ᾧ ἔμελλε νὰ ἐκθέσῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ κλασικοῦ Λατινισμοῦ, δεικνύων τίνι τρόπῳ ὁ κλασικὸς ἐκεῖνος Λατινισμὸς ἐπηγαγίσθη καὶ ἐμορφώθη κατὰ τὸν ἔσθον ἀπὸ Ῥώμης αἰῶνα, τίνα στάδια προόδου διέτρεξε καὶ πῶς τέλος ἔφθασε νὰ γίνῃ τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο ὄργανον, τὸ ὁποῖον μεταχειρίσθησαν, ὅπως μεταχειρίσθησαν αὐτὸ ὁ Κικέρων καὶ ὁ Βιργίλιος... Ἡ μοῖρα ἄλλως ἠθέλησεν!

Ἐτιμῶμεν τὸν Ρείμαν ζῶντα, ὠφελήθημεν ἐκ τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ, εἵχομεν ἔλθῃ εἰς ἐπικοινωνίαν πρὸς αὐτόν, μέχρι βάθους ψυχῆς ἡσθάνθημεν τὴν ἐπὶ τῷ οἰκτρῷ θανάτῳ του λύπην καὶ ἐνομίσαμεν διὰ ταῦτα ἐπιβαλλόμενον ἡμῖν καθῆκον νὰ ἀφιερῶσωμεν εἰς τὴν μνήμην του ὀλίγας λέξεις, ἃς ἄλλως ἠντλήσαμεν ἐξ ὧν πρὸ τοῦ νεοσκαροῦ τάφου του εἶπον ἄνδρες διαπρεπεῖς καὶ μεγάλοι. Τὰς δὲ ὀλίγας ταύτας λέξεις ἐπροσέπειν ἀφείκτως νὰ δημοσιεύωμεν ἐν τῇ «Ἑστίᾳ»

εἰς παρακοπήν τῆς ὁποῦς ἐκείνος, τιμῶν αὐτὴν
σχεδὸν εὐθὺς ὡς εἶχεν ἀρχίτῃ νὰ ἐκδίδηται, ἡθέ-
λησε καὶ γράφων νὰ συντελέσῃ.

Σ. Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΟΝΕΤΤΑ

17

Σὰν μοῦ μὴνᾶς πῶς σὲ λυποῦν τὰ βάσανά μου,
Πῶς ἔρχετ' ὡς τὰ σπλάγχνα σου ἐτοῦτ' ἡ φλόγα,
τὰ μάτια μου δακρύζουνε, καὶ ἡ καρδιά μου
Πονεῖ σὰν πρωτοβύζαχτης μανοῦλας ῥόγα.
"Ὅχι, δὲν θὰ σοῦ λέγω πλεῖο πῶς ἀπεθαίνω,
Τοῦ ὄρνιου ὁ ἴσκιος ὁ ψυχρὸς δὲν θὰ περνᾷ
Πάν' ἀπὸ τέτοιο μέτωπο χαριτωμένο,
Ποῦ πλάσθῃ ν' ἀχτινοβολῇ καὶ νὰ γελάῃ.
Δὲν θὰ σοῦ λέγω πῶς πονῶ, θὰ λέγω ἐλπίζω.
'Ἀπ' τὸ μικρὸ μου κ' ἔρημο αὐτὸ καντίλι,
Θὰ στέλνω λίγο φῶς, χωρὶς νὰ σοῦ θυμίζω
Πῶς λάδι δὲν τοῦ μένει πλεῖο μὴδὲ φτίλι !
"Ἀχ! μὴ μοῦ λὲς πῶς σὲ γελῶ,— γελῶ τὸν πόνο,
Γιὰ νὰ μὴν ἔλθῃ καὶ διπλὸ μᾶς φέρῃ φόνο !

18

Σὰν σοῦ μὴνῶ πῶς θὲ νὰ ζῶ σιμὰ σου πάλι,
'Εγὼ τὸ ξέρω τί σκληρὴ μὲ τρώγει σκέψι !
Νοῦς, ποῦ τὸν ἐσκίαξ' ὁ καῦμος κ' ἡ παραζάλη,
Καλὰ στεγνὰ δὲν εἶνε πλεῖο γιὰ νὰ πιστέψῃ !
Βλέπ' ὠργισμένες θάλασσες, ποῦ δὲν τελειοῦν
Καράβια ποῦ τὰ σπιάσανε οἱ μαῦροι βράχοι,
Βλέπω κοπέλλες ἄδικα νὰ κρυφολύθουν,
Νειοῦς π' ἀγαποῦν καὶ ξεψυχοῦν στὴ Γῆ μο-
[νάχοι.
Κ' ἐγὼ γιατί νὰ τὸ θαρρῶ στὴν ἐρημιά μου,
Πῶς θεὰ φέξης ἄλλῃ μὴ, χρυσὸ μου ἀστέρι !
"Ἀχ! πὲς μου το, πῶς δὲν εἶνε γιὰ τὴ χαρά μου,
Πὲς μου πῶς θέλημα Θεοῦ θὲ νὰ μὲ φέρῃ.
Κι' ὅπου μᾶς ἔστειλε μαζί στὸν κόσμον κάτω,
Πάλι μαζί θὰ μᾶς δεχθῇ στὴν ἀγκαλιά του.

19

Τὴν κρυσταλλένια λαχταρῶ πάλι μιλιὰ σου,
Ν' ἀντιλαλήσῃ μέσα μου καθὼς τ' ἀνδόνι,
Ποῦ κελαῖδεῖ μέσ' τὰ βαθεῖα κλωνιά τοῦ δάσους,
Καὶ λέγει πῶς τὸν οὐρανὸ αὐγὴ χρυσώνει.
Στείλε κλωνὶ παρηγοριᾶς ἀπ' τὸ βοτάνι,
Ποῦ μέσ' τὰ φυλλοκαρδία σου μοσχობολεῖ,
Νὰ βάλῃ στὴν ἀγιάτρευτη πληγὴ νὰ γιάνῃ,
Τὸ φοβερὸ φαρμάκι τῆς πριχοῦ μὲ φάρ.
Πρόβαλ' ἐμπρὸς στὰ μάτια μου τὰ βουρκομένα,
Μὲ δυὸ λευκοὺς κ' ἀμύριστους ἀνθοὺς στὸ
[χέρι,
Δυὸ χαμογέλια τοῦ Θεοῦ χαριτωμένα,
'Αχτίδες ἀπ' τὸ πλεῖο λαμπρὸ τοῦ κόσμου ἀ-
[στέρι.

Γέλασε πάλι, νὰ σὲ ἰδῶ καθὼς γελοῦσες,
Στὴν ἀγκαλιά σου ἀχόρταγα σὰν τὰ φιλοῦσες

20

'Ὡσὰν τὸ ῥόδο π' ἀνοίξε μὲ τὴν αὐγοῦλα,
Καὶ τὰ τριάντα φύλλα του χαμογελάνε,
Ποῦ ἀπάνω του τρεμουλιαστὴ γλιστρὰ δροσοῦλα
Καὶ λὲς, τῆς γῆς ἢ τ' οὐρανοῦ διαμάντι νᾶνε,
Μὲ τέτοια μὲ παρηγορᾶς δροσιά καὶ χάρι,

Τώρα ποῦ τρέφεις τρεῖς χαρὲς μέσ' τὴν καρ-
[διά σου,

Τώρα π' ἀνθεῖ δέκα φορὲς τριπλὸ καμάρι,
Στὸ γελαστό σου μέτωπο καὶ στὴ λαλιά σου.
"Ἀχ! ἄλλῃ σὰν κ' ἐσὲ ψυχὴ δὲν εἶδ' ἄκομα !

Π' ὅσῃν ἀγάπῃ κι' ἂν γεννᾶς, κι' ἂν μᾶς χα-
[ρίζῃς,

Πάλι ἀναδύρεις σὰν πηγὴ, κι' ἀπ' ἓνα στόμα,
Μὲ χίλια χάρδια καὶ φιλιὰ μᾶς πλημμυρίζεις.
Εἶσ' οὐρανός, ποῦ μᾶς φωτᾷς μὲ ἥλιους κι' ἄστρα.
Μυριόφυλλος βασιλικὸς μέσ' ὥρη γλάστρα.

21

"Ἀς λένε πῶς τὰ χρόνια μας τὴ νειότη παῖρουν.
Τὸ λένε ποῦ ἡ ἀπονία τοὺς φαρμακώνει.
Τὰ χρόνια ἐκείνου π' ἀγαπᾷ ζωὴ τοῦ φέρνουν,
Καὶ κάθε μέρα ξανανθεῖ καὶ ξανανειδίνει
Γιὰ τ' ἡ ἀγάπῃ ν' αἰσθάνῃ ποῦ σὰν φουντώσῃ
Γλυκοφιλεῖ τὸν οὐρανὸ μὲ τὰ κλωνιά του.
Εἶνε πουλὶ, ποῦ τὰ φτερά καθὼς ἀπλώσῃ,
Καιρὸ καὶ τόπο δὲν ψηφάει ἀπ' τὴ χαρὰ του.
"Ἀς λέμε μεῖς πῶς ὁ καιρὸς μᾶς δίνει νειότη
Καὶ πλεῖο γλυκό ν' αἰσθάνῃ τὸ στεγνὸ στεγνὸ φιλὶ μας,
Νὰ πᾶσῃ ὁ κόσμος νὰ θορνῇ ἀπὸ τὴν πρώτη
Στιγμὴ τοῦ ὁ Χάρος πολεμᾷ μὲ τὴ ζωὴ μας.
Νᾶν ἡ ζωὴ χαράματα, κι' ὁ Χάρος μέρα,
Νὰ φέγγῃ ἀλύθεια καὶ στὴ γῆ καὶ παραπέρα.

22

Φωτιά, ποῦ μὲς τὲς φλέβες μας κρυφοανάφτεις,
Καὶ φέρνεις μυστικὸ σεισμὸ στὰ κόκκαλά μας,
Ποῦ ἀνεβαίνεις καὶ γλυκὰ στὰ μάτι ἀστράφτεις,
Σὰν πλημμυρίδ' ἡ φλόγα σου τὰ σωθικά μας.
Λαχτάρα, ποῦ μᾶς τυραννεῖς καὶ μᾶς χαϊδεύεις,
Ποῦ ἓναν ἓναν σκλάβους σου μᾶς γλυκοδέχνεις,
"Εἰς νὰ πῇς πῶς δὲν πετᾷς, πῶς δὲν μισεύεις,
Μὲν' ἀπ' τὴ φλέβα στὴ ψυχὴ περνᾷς καὶ μένεις.
Γίνεσαι πνεῦμ' ἀθάνατο, καὶ μᾶς πλουτίζεις,
Μὲ μιὰν ἀγάπῃ ἀσώστῃ, ἀγάπῃ αἰώνια,
Γίνεσαι φῶς οὐράνιο, καὶ μᾶς φωτίζεις
Μ' ἀχτίδες, ποῦ τὰ λυθύνουνε τῆς γῆς τὰ χιόνια.
'Αχτίδες, ποῦ σὰν ἀγγελοὶ παρηγοροῦνε,
Καὶ σὲ γλυκύτερη ζωὴ μᾶς ὁδηγοῦνε.

23

'Εψὲς μὲ δάκρυα πλάγιασα πικρά, καὶ τώρα
Μ' ἐξύπνησ' ἓνα ὄνειρο γλυκὸ σὰν χάδι.
Εἶδα πῶς ἦσαν οἱ σ' αὐτὴ τὴ ξένη χώρα,
Καὶ λούλουδα μαζεύαμε σ' ἓνα λειβάδι.
ΠΑῖΡΝΕΙΣ χρυσὴ κλωστή, καὶ δυὸ λουλούδια δένεις
Τῶνα κλωμὸ, τᾶλλο λευκὸ, δροσιὰ γεμάτο.
Τὸ ἓνα τῆς ἀγάπης μας τῆς περασμένης,
Τὸ ἄλλο τῆς ἀντάμωσής, τὸ πλεῖο δροσάτο.
'Ὁ δόλιος ἐγονάτισα μ' εὐλάβεια ἐμπρὸς σου,
Τὰ πῆρα καὶ τ' ἀσπασθῆκα σὰν εὐαγγέλιο.
Δὲν πρόφθασα νὰ ξαναῖδῶ τὸ πρόσωπό σου,
Δὲν πρόφθασα νὰ ξαναῖδῶ τὸ χαμογέλιο !
Μὲν ἐξύπνησα,—καὶ γύρω μου δὲν βλέπω ἄλλο.
Παρὰ τοῦ ὁνείρου τῶναιρο ποῦ τώρα ψάλλω!

24

Τραγοῦδι, ποῦ ἂν δὲν σ' εἶχαμε παρηγοριά μας,
Θὰ μᾶς ῥαγίζαν οἱ καῖμοι, κ' οἱ μαῦροι πόνοι,
Ποῦ παίρνεις στὰ φτεροῦγιά σου τὰ βάσανά μας,
Καὶ τρέχεις στὴν ἀγάπῃ μας σὰν χελιδόνι !
Μὴν πάρῃς τὴν ἀπελπισιὰ μὴδὲ τὰ δάκρυα,